

Koronawirus stawia pod znakiem zapytania chińsko-amerykańskie porozumienie handlowe

W połowie lutego 2020 r. weszła w życie umowa gospodarczo-handlowa między Stanami Zjednoczonymi a Chinami (ETA), będącą pierwszym etapem szerszego porozumienia handlowego między obu krajami (Phase 1 Deal). Umowa nie obniżyła w zasadzie poziomu protekcji w amerykańsko-chińskim handlu. Nadal dodatkowymi cłami jest objęte 2/3 amerykańskiego importu z Chin oraz 80 proc. chińskiego importu z USA. Raport Polskiego Instytutu Ekonomicznego "Skutki amerykańsko-chińskiej wojny handlowej dla międzynarodowych łańcuchów dostaw" stanowi próbę oceny dotychczasowego wpływu amerykańsko-chińskiej wojny handlowej na zmiany w handlu światowym, szczególnie dla Unii Europejskiej i Polski. W obliczu pandemii koronawirusa walka dwóch mocarstw o dominację nad światem może przybrać nieoczekiwany zwrot.

Umowa gospodarczo-handlowa między Stanami Zjednoczonymi a Chinami (ETA) zobowiązywała Państwo Środka m.in. do zakupu w latach 2020-2021 amerykańskich towarów i usług o wartości 200 mld USD, co od początku wydawało się być ambitnym celem do zrealizowania. Jednak w obliczu pandemii koronawirusa warunek ten będzie jeszcze trudniejszy do spełnienia. *Restrykcyjne kroki podjęte w styczniu 2020 r. przez chińskie władze poskutkowały spadkiem krajowego i importowego popytu Chin na dobra i usługi - tłumaczy Łukasz Ambroziak, analityk zespołu handlu zagranicznego Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Ponadto wskutek zamknięcia fabryk doszło do poważnych zakłóceń w globalnych łańcuchach dostaw.*

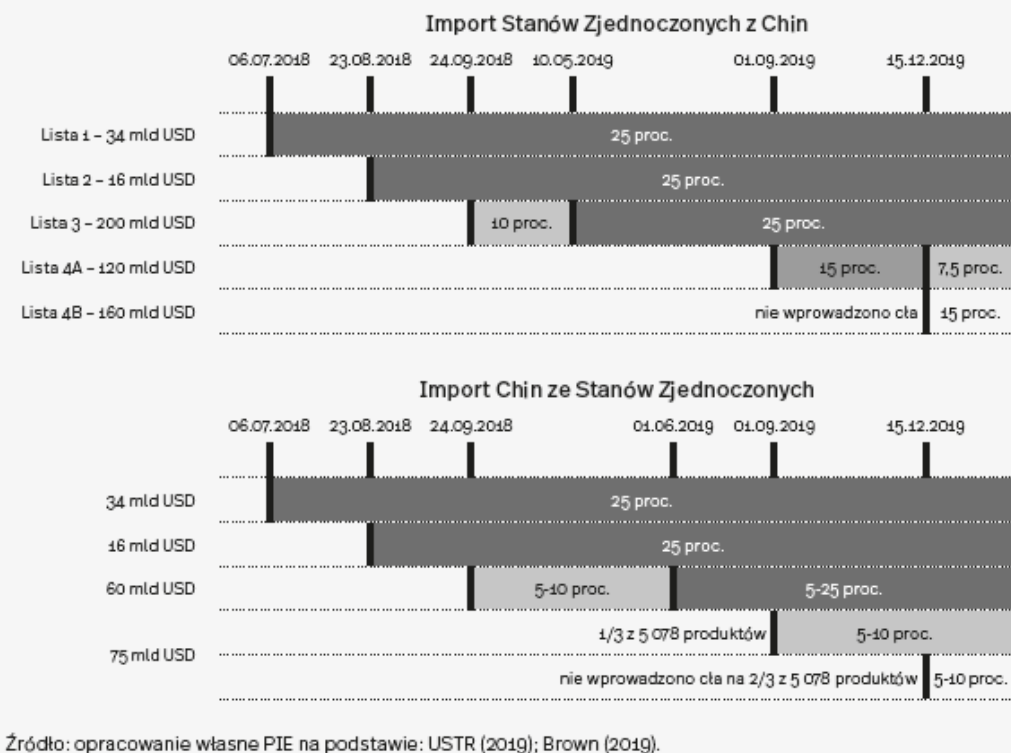
Najnowsze dane Międzynarodowego Funduszu Walutowego wskazują, że epidemia koronawirusa przyczyni się do obniżenia tempa wzrostu PKB w Chinach w 2020 r. do 1,2 proc. - najniższego poziomu od ponad czterech dekad. Zmniejszy to popyt nie tylko na importowane towary konsumpcyjne, lecz także półprodukty i surowce dla przetwórstwa przemysłowego. To zaś rodzi obawy o możliwości wywiązania się ze zobowiązań wobec USA w zakresie zakupu amerykańskich towarów i usług.

Amerykańsko-chińska wojna handlowa wpisuje się w szerszą dyskusję na temat zmian systemowych zachodzących w światowej gospodarce. Epidemia koronawirusa z pewnością przyspieszy te zmiany. Dyskusja toczyć się będzie wokół wypracowania nowego paradygmatu funkcjonowania światowej gospodarki. Dotychczas było to głównie minimalizowanie kosztów produkcji. Epidemia pokazała, że ten mechanizm funkcjonowania globalnych łańcuchów dostaw bywa zawodny. Istotne znaczenie mają także inne elementy, jak np. bezpieczeństwo dostaw – dodaje Łukasz Ambroziak.

Amerykańsko-chińska wojna handlowa przed koronawirusem

Przed kryzysem wywołanym epidemią wirusa SARS-CoV-2 świat żył sporem handlowym pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Chinami. Od dawna w światowej gospodarce nie doszło do tak silnego zaostrzenia działań protekcyjnistycznych, jak obserwowane od początku 2018 r. w handlu między USA i Chinami. W ciągu niespełna dwóch lat średnia stawka celna w amerykańskim imporcie towarów z Chin wzrosła z 3 proc. do 21 proc. na początku 2020 r., a w chińskim imporcie z USA – z 8 proc. do 21 proc. Ostatecznie dodatkowe cła objęły w ramach wojny handlowej około 3 proc. światowego handlu towarami.

➤ **Rysunek 1.** Kalendarium wojny handlowej USA-Chiny

Jak zwraca uwagę Łukasz Ambroziak, sankcje we wzajemnym handlu przyczyniły się do załamania amerykańsko-chińskiej wymiany towarowej w 2019 r. *Jednocześnie zyskały inne kraje, zarówno jako dostawcy towarów do USA i Chin, jak i odbiorcy towarów amerykańskich i chińskich. Największymi beneficjentami wojny handlowej stały się Wietnam i Tajwan, które wyraźnie zwiększyły eksport do USA. W szczególności wojna handlowa przyczyniła się do blisko 10-procentowego wzrostu polskiego importu z Chin, a w konsekwencji pogłębienia deficytu handlowego z tym krajem (w 2019 r. wyniósł on 26,5 mld EUR).*

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank gospodarczy, którego historia sięga 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne dotyczące kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego Polski. Instytut zajmuje się dostarczaniem analiz i ekspertyz do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzacją polskich badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych w kraju oraz za granicą.

Kontakt dla mediów:
Paweł Leszczyński
Starszy specjalista ds. komunikacji
pawel.leszczyński@pie.net.pl
tel. 48 789 387 682